

Stanisław Stępień, *Ławrowski Jan [młodszy] (1823–1873)* [w:] *Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan*, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej;

zob. także Stanisław Stępień, *Ławrowski Jan [młodszy] (1823–1873)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 248-249

LAWROWSKI Jan [młodszy] (1823–1873), kapłan greckokatolicki, kompozytor

Ur. 10 IX 1823 we wsi Łopienka koło Leska. Pochodził z rodziny księżowskiej, jego ojciec Andrzej był proboszczem w Łopience, a stryj Jan Ławrowski profesorem teologii Uniw. Lwowskiego, a następnie archidiakon Kapituły gr.kat. w Przemyślu.

Ukończył gimnazjum w Przemyślu (1842), a następnie gr.kat. Sem. Duch. we Lwowie i Przemyślu. W r. 1848 ożenił się z Teofilą Rastowiecką. 6 IV 1849 przyjął święcenia kapłańskie i został administratorem parafii w Łopusznicy, w tym też roku owdowiał. W latach 1850–1852 był prefektem, a następnie do 1854 ojcem duch. gr.kat. Sem. Duch. w Przemyślu oraz katechetą w różnych przemyskich szkołach, od 1851 r. także nauczycielem j. ukr. w nowo otwartych Nauczycielskich Kursach Przygotowawczych. W 1853 r. objął obowiązki dyrygenta gr.kat. chóru katedralnego (w którym śpiewał od młodych lat, występował również w chórze katedry rzym.kat.). Jednocześnie rozpoczął działalność kompozytorską. Pisał głównie cerkiewną muzykę chóralną. W pierwszym okresie twórczości przeznaczoną głównie dla alumnów Sem. oraz dla chóru katedralnego. Komponował także do

świeckich utworów literackich. Pierwszą taką kompozycją była napisana po śmierci żony i jej dedykowana pieśń na chór męski *Ruska riczka* do słów Jakowa Hołowackiego. W r. 1852 skomponował muzykę do wiersza Pawła Leontowicza *Hen, hen daleko*, a w roku następnym do wiersza Antona Łużeckiego pt. *Placz wdowyci*. Utwory te odegrały dużą rolę w rozwoju ukraińskiej muzyki świeckiej w Galicji, dlatego też ich autor uważany jest za współtwórcę nowego ukraińskiego stylu kompozytorskiego, tzw. szkoły przemyskiej. Pierwsze kompozycje Ławrowskiego ukazały się w r. 1852 na łamach przemyskiego almanachu *Lirwak z-nad Siana*. W 1855 r. nakładem Instytutu Staupigialnego we Lwowie wydał oddzielny zbiorek kompozycji pt. *3 pisni narodnij ułożenyji na czotyri mużeskij hołosy*. Pisał także muzykę (tzw. singspiel) do dramatów i komedii wystawianych przez powstały we Lwowie w 1863 r. pierwszy w Galicji ukraiński teatr zawodowy prowadzony przez tow. „Ruśka Besida”.

W latach 1854–1863 był administratorem, a następnie proboszczem gr.kat. par. św. Norberta w Krakowie. Jednocześnie był nauczycielem i katechetą w jednym z krakowskich gimnazjów. W tym czasie przełożył z języka włoskiego na polski i wydał drukiem pracę Franca Gustiego pt. *Historia Kościoła Ruskiego* (t. 1, s. 237, Kraków 1857; t. 2, s. LXX, 216, Kraków 1858), poprzedzając całość niewielkim wstępem o autorze. Napisał także monografię krakowskiej parafii gr.kat. (*Hreko-katolyczeska parochia w Krakowi*), która ukazała się w 1855 r. w wydawanym w Wiedniu dla Ukraińców w Galicji czasopiśmie „Sbornik Otcze-stwiennyj” (nr 32–35). Na łamach innego wiedeń-

skiego pisma ukraińskiego „Wistnyka” (nr 90 z 1862 r.), opublikował artykuł o życiu muzycznym w Przemyślu, a głównie działalności chóru seminaryjnego oraz dziejach Instytutu Diaków i Nauczycieli. W r. 1863 opuścił Kraków i wyjechał do Lwowa, gdzie przez 3 lata był ojcem duch. w tamtejszym gr.kat. Sem. Duch. oraz dyrygentem chóru seminaryjnego. W 1865 r. został członkiem honorowym Towarzystwa dla Kultuwowania Muzyki w Galicji. W październiku 1866 r. przeniósł się do diec. chełmskiej, gdzie został wicerektorem tamtejszego Sem. Duch. oraz prof. teologii dogmatycznej, wykładał także liturgikę i śpiew cerkiewny; od kwietnia 1867 r. do stycznia 1869 r. był także proboszczem chełmskiej cerkwi katedralnej; w 1868 r. został mianowany kanonikiem katedralnym i członkiem Konsystorza. Jednocześnie od listopada 1866 r. był nauczycielem j. greckiego w miejscowym gimnazjum. Zmarł 24 V 1873 r. w Chełmie i tam został pochowany.

AP w Przemyślu, ABGK 9289; AP w Lublinie, Konsystorz Chełmski Gr. Kat., sygn. 166.

Błażejowski D, *Historical Šematism of the Eparchy of Peremysl including the Apostolic Administration of Lemkivščyna (1828–1939)*, Lviv 1995, s. 735; *Chołmskij Grieko-Uniatskij Miesiacieslow na 1874 god*, Warszawa 1873, s. 196; Dytyniak M., *Ukrajniski kompozytory. Bibliohraficznyj dowidnyk*, Edminton 1986, s. 78; *Duch i rewnist’*. *Władyka Snihurśkij ta inszi peremyszlanj*, red. Pyłypowycz W., Peremyszl-Lwiv 2002, s. 377-381; *Lirwak z-nad Sianu. Peremyski drukj seredyjny XIX stolitja*, red. Pyłypowycz W., Peremyszl 2001, s. 407-417; Łyško Z., *Pionery muzycznoho mystectwa w Hałyczyni*, Lwiv-Nju Jork 1994, s. 101-125; Matiuk W., *Iwan Ławrowskij*, [w:] *Kalendar „Proswity”*, Lwiv 1889, s. 82-86; Popowicz O., *Pieśń solowa w twórczości kompozytorów*

ukraińskich Galicji Wschodniej XIX i XX wieku (do 1939 r.), [w:] Musika Galiciana, t. 1, Rzeszów 1997, s. 125-135; Kudryk B., Dzieje ukraińskiej muzyki w Galicji w latach 1829-1873, Przemyśl 2001, s. 87-106; Stępień S., Ławrowski Jan ks., [w:] Encyklopedia katolicka, Lublin 2006, t. XI, ł. 432.